

впливом наукових уявлень К. Ендрюса було сформовано сучасну парадигму стратегічного менеджменту з позиції ролей та функцій вищого керівництва. Дана концепція ефективна у застосуванні всередині великих компаній, однак у малому та середньому бізнесі її застосування утруднене через часткове дублювання та «замикання» низки управлінських функцій на одній людині.

Ігор Ансофф приділяв особливу увагу процесам алгоритмізації стратегічного планування. У його теорії лежить сценарне планування ефективного використання ресурсів підприємства. Проте підхід І. Ансоффа є досить складним для практичного використання, оскільки відсутні майстер-плани та конкретні дорожні карти конструювання стратегії розвитку бізнесу. У цей час робляться спроби формалізувати стратегічне планування як функцію управління. Наукові суперечки про необхідність стратегічного планування переходять у площину спору та вибору найефективнішої системи стратегічного планування.

Література.

1. Chandler A. D. Strategy and Structure: A Chapter in History of Industrial Enterprises. Cambridge, Mass, MIT. Press, 1962. 490 p.
2. Andrews K.R. Corporate strategy as vital function of the board. Harvard Business Review. 1981. vol. 59. № 6, pp. 174-180.
3. Ансофф І. Стратегічне управління. М.: Економіка, 1989. 358 с.
4. Каламан О.Б., Скрібанс В., Мандрикін Д.В. Методологія формування показників ефективності стратегічних управлінських рішень на промислових підприємствах. *Економічні інновації*. 2021. Т. 23. Вип. 2 (79). С. 87-96.

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

***МАРМУЛЬ А.О., Д.Е.Н., ПРОФЕСОР,
КУЧЕРЕНКО С.Ю., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,
ЛЕВАЄВА А.Ю., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,***

УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ У ПЕРЕЯСЛАВІ

Управління формуванням та підвищенням конкурентоспроможності аграрного виробництва в Україні належать до пріоритетних завдань економічного розвитку національної економіки. Це залежить від особливої важливості

сільськогосподарського підприємництва у забезпеченні збереження та відтворення довкілля, аграрного ринку, здійснення зовнішньоекономічних зв'язків та встановлення національної продовольчої безпеки.

Актуальність вирішення проблеми конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств посилюється фактором членства країни у Світовій організації торгівлі (СОТ). Тільки конкурентоспроможні підприємства можуть виробляти продукти харчування відповідно до вимог міжнародних стандартів та використовувати переваги міжнародного співробітництва для інвестування у сільськогосподарське виробництво та продаж продуктів харчування, позики, сертифікацію, страхування, науково-технічну підтримку [1].

При цьому важливо враховувати регіональні особливості функціонування сільськогосподарських підприємств та формування ринку зерна. Конкурентоспроможність визначає статус та роль сільськогосподарських підприємств у регіоні, а також у країні та за кордоном [2, с. 153]. З іншої сторони, її основоположними чинниками виступають фінансово-економічна стійкість та безпека суб'єктів господарювання. Адже у випадку проблем з названими аспектами функціонування мова може йти тільки про виживання агробізнесу.

З точки зору управління завданнями розвитку сільського господарства, підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств є одним з пріоритетних та найбільш проблемних. Ми вважаємо, що особливу увагу слід приділити забезпеченню інтеграції національного нагляду та підприємницьких ініціатив для вдосконалення організації та економічного механізму управління; розглянути міжнародні норми та стандарти виробництва, пов'язані зі СОТ. Велике значення має узгодження державних, регіональних та місцевих умов і потреб (інтересів) і відповідних рівнів управління щодо розвитку конкурентоспроможності [3, с. 96]. Так, відповідно до специфіки розміщення аграрних підприємств пріоритетним може бути відродження зрошення; відновлення селекційної роботи; створення належної ринкової інфраструктури; забезпечення ефективності операційної діяльності.

Конкурентоспроможність сільськогосподарських підприємств відображає їх здатність виробляти та продавати високоякісну сільськогосподарську продукцію та загальний обсяг запасів (ресурсний потенціал, спеціалізація та диверсифікація виробництва, інновації, організація та управління). При цьому конкурентоспроможність залежить від наявних тих або інших конкурентних переваг. В якості

основоположних до їх сукупності слід додати фінансову стійкість й економічну безпеку. Крім того, її можна ідентифікувати лише шляхом порівняння сільськогосподарських підприємств певної галузі у межах регіону, країни, всесвітнього аграрного ринку.

Організаційно-економічний механізм управління підвищення конкурентоспроможності аграрних підприємств охоплює методи зміцнення їх фінансової стійкості й економічної безпеки [4, с. 8]. Крім того, він включає заходи щодо забезпечення вітчизняних виробників з точки зору регуляторної та законодавчої підтримки; бюджетної допомоги; цінової політики продуктів харчування; фінансової та кредитної підтримки основних видів діяльності й сільськогосподарської інфраструктури та нагляду за оподаткуванням; стандартизації якості сировини та готової продукції; сільськогосподарська продукція; моніторингу аграрного ринку та маркетингових стратегій для підвищення конкурентоспроможності.

Література.

1. Ігнатенко М.М., Леваєва Л.Ю., Романюк І.А. Інформаційне забезпечення організаційно-економічних пріоритетів розвитку фермерських господарств і сільськогосподарських підприємств. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7854>
2. Мармуль Л.О. Роль стратегічного аналізу в управлінні виробничою діяльністю сільськогосподарських підприємств *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. 2011. Вип. 2, Т. 1. С. 152-156.
3. Мармуль Л.О., Романюк І.А., Полегенько А.С. Конкурентоспроможність плодоовочевої продукції та маркетингові стратегії розвитку її ринку. *Причорноморські економічні студії*. Вип. 1. 2016. С. 95-98.
4. Ігнатенко М.М. Управління органічним виробництвом аграрних підприємств на засадах здійснення соціальної відповідальності. *Економіка і фінанси*. 2015. № 12. С. 4-11.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЛОКАЦІЇ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ

**Мульська О.П., Д.Е.Н., С.Д.,
ДУ «ІНСТИТУТ РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ІМЕНІ М.І. ДОЛІШНЬОГО НАН УКРАЇНИ»**

Новітні виклики та загрози, які сформувалася унаслідок російсько-української війни, призвели до порушення стійкості соціально-економічної системи країни, зниження ефективності